

GORICA

(Večerno izdanje.)

Izhaja vsa torek in soboto ob 11. uri predpoldne za mesto ter ob 3. uri pop. za deželo. Ako pade na ta dneva praznik izide dan prej ob 6. zvečer. Stane po pošti prejemati ali v Gorici na dom pošiljan celoletno 8 K, polletno 4 K in četrtletno 2 K. Prodajase v Gorici v tobakarni Schwarz v Solskih ulicah, Jellersitz v Nunskih ulicah in Leban na Verdijevev tekališču po 8 vin.

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v «Narodni tiskarni», ulica Vetturini h. št. 9.

Dopise je nasloviti na uredništvo, oglase in naročnino pa na upravnništvo «Gorice». Oglasi se računijo po petivrstah in sicer ako se tiskajo 1-krat po 12 vin., 2-krat po 10 vin., 3-krat po 8 vin. Ako se večkrat tiskajo, računijo se po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Marušič.

Tiska „Narodna tiskarna“ (odgov. J. Marušič).

Raj se vse izmišljujejo in lažejo o Rusiji.

Med nobeno vojsko se ni še toliko lagalo in se izmišljalo, kakor se laže in izmišlja o sedanji rusko-japonski vojski. V tem pogledu se v prvi vrsti odlikujejo Japonci, Angleži, Američani in Židje. Na razpolago imajo pa tudi svoj velikanski aparat, namreč svoje časopise, in objednem se nahajajo v njih rokah tudi borze celega sveta. Tem se pridno pridružujejo Nemci in Italijani. Bil je pa ravno eden italijanski časnikar, namreč dopisnik ital. „Tribune“, ki se je povrnil iz Japana, in povedal, kako se kovajo poročila z bojišča, s katerimi se dan na dan polnijo predali zgoraj omenjenega časopisja. Japonci so namreč pridržali razne časnikarje dolgo časa v Tokiju. Tam so jih na državne stroške gostili in zabavali, a na bojišče jih niso pustili. Konečno so jim pa vendar dovolili, da smejo iti na bojišče, a zažugali so jim objednem, da se ne smejo nikdar nad dva kilometra oddaljiti od določene jim mesta. Tudi nasproti vojaškim odposlancem tujih držav postopa japonska vlada jako strogo. Niti tem ni dovoljeno, da bi preveč vedeli, kaj Japonci počenejo. Japonska vlada oskrbuje tuje časnikarje z vestmi, ki so pa nepopolne, pretirane in tudi celo popolnoma izmišljene. Vsako brzovjavko in vsako pismo, katero odpošljejo omenjeni časnikarji svojim listom, pregleda poprej japonska vlada in tudi po svoje cenzurira. Zgoraj omenjeni dopisnik „Tribune“ je povedal, da so se časnikarji dogovorili, da hočejo svoja poročila napraviti vsi po enem in istem kopitu. Tako pa pride, da prihajajo iste izmišljene vesti med svet hkratu iz najrazličnejših krajev sveta, kakor iz Londona, Tokija, Šangaja, Čifu-a, New-Yorka, Berlina, Dunaja itd. Ti časnikarji se drže Ciceronovega sklepa, ki pravi, da mora biti gotovo res to, v čemer se vsi slagajo. Tako je prišlo tudi do tega, da je zamogel list „Pest. Lloyd“ izračunati, da je Rusija izgubila v dvajsetih tednih 365.000 mož, in sicer 85.500 ubitih, 185.000 ranjenih in 93.500 ujetih.

LISTEK.

Majorjeva udova Frančiška Spini, ali vpokojeni častnik Frančiška Scanagatta.

(Spisal M. Mihaeljev.)

Ker nisem že dolgo časa kaj zanimivega in zgodovinskega spisal za Vaš cenjeni list, in ker je zdaj pritisnila ne le doba kislih kumaric, kakor se imenujejo ti dnevi hude suše in vročine ali pasji dnevi, ampak je ta čas za časniškega urednika tudi čas tintne suše gledé dopisovanja v naše časnike, sem Vam jaz za malo spremembo te uredniške neprilike spisal za listek to zanimivo dogodbo iz zgodovine francoskih vojsk (1790—1814), ki je edina te baže, kakor sledi:

Ko so začeli oblegati Avstrijanci koncem aprila 1800 pod vojskovodjem Melas-om trdnjavo Genovo, katero sta branila francoska generala Massena in Soult z 12.000 mož, se je nahajala med oblegajočimi avstrijskimi kadeti pred Genovo tudi neka Frančiška Scanagatta (Italijanka). Ta je vstopila mesto njenega brata v vojaško akademijo v Dunajskem Novemestu, ter je znala svoj spol na takšen način tajno držati, da je bila imenovana 1797 (čudo veliko!) praporščakom pri 6. graničarskem polku. Tudi obi-

Pri mornarici pa je izgubila 2158 ladij, in sicer 78 oklopnih, 38 enakih ladij „Rjetvizan“ in 145 križark enakih ladij „Petrovavlovsk“. Vse to je pa „Pest. Lloyd“ izračunal na podlagi podatkov iz „najzanesljivejših“ virov. Na drugi strani pa trde isti listi, ki so ravnokar trdili, da je izgubila Rusija 365.000 mož, da jih ni nikdar imela na daljnem Vztoku niti 300.000. Po tem računu bi ne imela torej Rusija na daljnem Vztoku nobenega vojaka več, in še več: imela bi jih 65.000 manj kot nič. Poleg tega so po poročilih omenjenih listov že dvanajst krat zavzeli Japonci Port Artur in že šest krat se jim je ruska posadka udala iz svoje proste volje. Tudi je znalo to „pošteno“ časopisje povedati, da se je pri provijantu na ruski strani poneverilo že kakih 70 milijonov rubljev, čeravno je celemu svetu znano, da ni bilo intendantstvo še v nobeni drugi vojni tako dobro urejeno, in da niso stali v tem pogledu še nikdar častniki pod tako strogo odgovornostjo, kakor ravno v sedanji vojski, kjer ima vsaka divizija, vsaka brigada, da celo vsak polk svoje častnike intendante in podintendante. Ravno ti nesramni listi so znali tudi povedati, da je bil v Kronstadtu ukraden dinamit in da se je bati od dne do dne, da zleti cela trdnjava v zrak.

Nasprotno pa vedo isti listi povedati o japonski armadi, da je tam vse v najlepšem redu, da si človek lepšega ne more misliti.

Vse te laži in izmišljotine so iz začetka napravljale velik utis na občinstvo, kakor tudi na borze, kar je pa zdaj popolnoma prenehalo in so vesti z bojišča v omenjenem časopisju prišle ob ves kredit. To je časopisje že samo spoznalo in je zaradi tega začelo obračati pozornost občinstva kakor tudi borz na druge ruske zadeve. Zdaj so se spravili omenjeni listi pa na umora guvernerja Bobrikova in ministra Pleveta, ter spravljajo ta dva umora v zvezo z dogodki, ki so se vršili pred letom dni v Kišenevu, kjer je prišlo do krvavih spopadov med Rumuni in židi, ter zatrjujejo na vso moč, da je kišenevske izgrede provzročil

telj nadzdravnika Haller-ja, pri katerem je ona preje bivala, ni vedela, da je Frančišek (Scanagatta), kakor so jo navadno imenovali, ženskega spola. Pred Genovo se je s svojim polkom tako odlikovala, da je bila imenovana poročnikom in dobila kolajno za hrabrost. Toda ker ni mogla dalje skrivati svojega spola, je potem kmalu stopila v pokoj. Zanimivo je to še bolj, ker se je 1804 poročila z nekim poročnikom Spini (Italijanom, ki je tudi služil v naši vojski). Ko ji je ta mož, s katerim je živela v zakonu dolgo let prav srečno, umrl in je ta bil avanciral za majorja, je po njegovi smrti dobivala in vživala dvojno pokojnino, kot častnik in ono kot udova majorja Spini. Kaj ni to za ono patrijarhalno dobo pravo čudo?! Ona je ostala vedno zvesta Avstriji do njene smrti 1865, ko je umrla v visoki starosti (86 let). Ko je nastala krvava revolucija v Milanu (1848) proti Avstriji, se je morala radi njene zvestobe do Avstrije skrivati pred ustaši, sicer bi jo bili gotovo umorili, kakor so navadno se maščevali nad vsemi Avstriji zvesto ostalimi pristaši, kar nam spričuje zgodovina iste ustaje. Ta čudna prikazen v vojni zgodovini, da je postala ženska s skrbnim prikrivanjem svojega spola, potem ko je

minister Pleva. Taka trditev je pa popolnoma neosnovana in nesramno izmišljena. Mesto Kišenev je namreč glavno mesto barabske gubernije, ki meri 45.632 štirjaških kilometrov in kjer živi okolu dva milijona prebivalcev, ki so po večini Rumuni. Samo mesto Kišenev pa ima 125.787 prebivalcev, od kojih sta dve tretjini Rumunov in ena tretjina židov, dočim je Rusov prav neznatno število. Iz tega je razvidno, da Rusi, nahajajoči se v tako noznatnem številu, niso nikdar mogli pretepati židov in jih pobijati, kar je tudi popolnoma dognano in dokazano bilo pri dotičnih sodnijskih preskavah. Prepri in pretep nastala sta pa v resnici med Rumuni in židi, ker Rumuni sploh ne morejo videti židov, naj si bo to na Ruskem ali pa tudi v Rumuniji sami. Vzrok za to mržnjo imajo Rumuni seveda dovelj. Ob času lanskih izgrediv pa je prišlo v Kišenev iz Rumunije tudi nekaj vojakov, ki so tepež in prepri še bolj poostrili in razvneli. Ako bi v kakem slovanskem mestu prišlo n. pr. do pretepa med Nemci in židi, ali naj bi potem Slovani bili krivi tega pretepa, ker se je izvršil slučajno v slovanskem mestu?! In vendar omenjeno nesramno časopisje pripisuje kišenevske izgrede še vedno intencijozno na rovaš Rusov in ministra Pleveta, o katerem je znano, da je židom pripomogel do raznih olajšav pri njihovem preseljevanju. Pomisliti je treba namreč, da obstoje na Ruskem stroge postavne določbe, ki prepovedujejo preseljevanje židov iz poljskih v ruske gubernije, da bi ti krvosesi ne izkoriščali ruskih nevednih a dobrih kmetov. Tudi so židje s prodajo žganja in drugih spiritoznih pijač po krčmah tako demoralizirali in uničevali ljudstvo, da je bila ruska vlada primorana to preprečiti ter je glede vodke vpeljala monopol. Da so pri tem prišli v prvi vrsti židovski krčmarji ob velike zasluzke, to se razume samo ob sebi. Zaradi tega pa so židje postali še večji sovražniki ruske vlade. Na pokojnega ministra Pleveta so pa bili židje posebno jezni, ker je strogo izvajal postavne določbe glede židov. Na podlagi takih določb je moralo

nepoznana bivala tri leta v vojaški akademiji v Dunajskem Novemestu (1794—1797), celo poročnikom z imenom Frančišek Scanagatta, je nekaj tako čudnega in skrivnostnega, da si človek ne more tega prav tolmačiti. Posebno pa je pri tem čudovito tudi to, da je vsa gorela za Avstrijo in ji ostala neomahljivo zvesta do njene smrti, kar spričuje to-le njeno pismo, katero je pisala vodstvu vojaške akademije v Dunajskem Novemestu ob stoletnici ustanovitve iste, kakor sledi:

„Majorjeva udova Frančiška Spini (vpokojeni poročnik Scanagatta) vodstvu vojaške akademije v Dunajskem Novemestu. —

Podpisani poročnik Scanagatta je imel čast, da je bil prištet med gojence vojaške akademije v Dunajskem Novemestu od 1. julija 1794 do 1797. Ker se stoletnica omenjene akademijske ustanovitve slovesno obhaja in se ne more podpisani radi svoje starosti tje podati, prosi udanostno, naj blagovoli isto milostno sprejeti voščila, katere podpisani goji, to je, da naj ta vojaška akademija vedno traja in obstoji ter naj izobrazuje tudi v bodočnosti, kakor je dosihmal izobraževala, vrle sloveče častnike; naj boče ona podpora avstrijske cesarske hiše ter naj

več tisoč židov zapustiti Moskvo, Petrograd, Kijev in druga mesta, in sicer takih židov, ki so se protipostavno naselili v omenjenih mestih in tam mnogo škodovali ruskemu ljudstvu ter pogostoma provzročali celo nemire, kar ni mogla ruska vlada trpeti, ki je poklicana, da brani v prvi vrsti koristi svojih ruskih podanikov. Tako je postal proti židom l. 1881 do 1882 tudi minister Ignatijev, in boče moral tako postopati sploh vsaki ruski minister, dokler bo v veljavi na Ruskem postava, ki določuje črto, preko katere se židje ne smejo preseljevati. Na Ruskem se smejo namreč iz jednega kraja v drugi preseljevati le oni židje, ki so dovršili akademične študije, potem veletržci in pa rokodelci, dočim je židovskim kramarjem strogo prepovedano naseljevati se v pravo Rusijo. Zadnjim je prepovedano tudi naseliti se ob evropsko-ruski meji, in sicer morajo biti oddaljeni najmanj 50 kilometrov od meje, in to zaradi tihotapstva, katerega bi se židje gotovo poprijeli z vso vnemo in bi tako provzročali ruski vladi ogromne stroške za vzdrževanje obmejne finančne straže, kateri bi bila naloga dana paziti nad židovskimi tihotapci. Ker se nahaja skoro vse evropsko časopisje v židovskih rokah, ni čudo, da ni še do danes prišla na dan resnica glede kišenevskih izgrediv.

Konečno treba še pripomniti, da Rusija ne more še nikakor dovoliti židom vseh onih pravic, katere uživajo oni v drugih evropskih državah. Na Ruskem živi namreč nad pet in pol milijona židov, in rusko prebivalstvo ni še tako prebrisano, da bi se samo znalo braniti pred nesramnim izkoriščevanjem židovskih krvososov, kakor je n. pr. to na Nemškem, na Angleškem in na Francoskem, kjer živi zaradi tega razmeroma mnogo manj židov. Da bi Rusija že zdaj dala židom take pravice, kakoršne imajo drugod, potem bi se dogajali na Ruskem vedni prepri in izgrediv med osleparjenim ljudstvom in med sleparskimi židi. In to ravno žele sovražniki Rusije.

sledi stopinjam zbranih junakov, ki so pripomagali do veličine in blišča Njegovega Veličastva preslavnega cesarja Franca Jožefa I.

Podpisani ima čast biti z vsem spoštovanjem Vaše milosti prevdanostni in podrejeni

Franc Scanagatta, s. r.
poročnik, udova majorja Spini.

V Milanu, 16. junija 1852.

Tako se je ona vselej podpisovala, kar je vsekako nekaj izvanrednega! Da so se 1848—1849 nahajale med laškimi ustaši tudi ženske v moški uniformi, je živa resnica. Ko je pijemonteška armada (10.000 mož) osvojila trdnjavo Peschiero ob gardskem jezeru 31. maja 1848, je ena takšna Amazonka moško korakala pred oddelkom prostovoljne pijemonteške konjice, imajoča v pasu samokrese in bodalo. — Kaj bi k temu reklo one, le za Italijo goreče gospé iz Trsta, Gorice in Istre, ki so se poklanjale 1903 l. s trobojnimi šopki v rokah slovanski kraljici in soprogi laškega kralja V. E. II. v bližnjem Vidmu? Ne diši li to po pravem pravcatem izdajstvu?! Pa kdo se za to kaj zmeni?

mi. Izgube Japoncev so bile strašne. V teh bojih so se posebno odlikovali general Kondratenko, polkovnik Irman, major Jolchni, stotnik Andrejev in poveljnik lovcev. Danes zjutraj prišel je k našim predstražam japonski major Jamoki s pismom generala Nodzu in admirala Togo, v katerem se nas pozivlje, da se podamo. Seveda smo tako ponudbo odbili. Objednem javljam, da se naše vojne čete nahajajo v najboljem stanu ter da vlada med njimi veliko navdušenje. — Ruska agentura pa je dobila iz Čifu-a dne 20. t. m. poročilo, da so Japonci dne 19. in 20. t. m. zopet ponovili napad, a da so bili odbiti in da so imeli še veliko večji izgube, nego so bile one dveh zadnjih dni. Tudi z morske strani so Japonci bombardirali trdnjavo, a brez vsakega vspeha. — Japonski listi prihajajo te dni z novico, češ, da so japonske križarke napadle rusko križarko „Novik“, ki bi se bila potopila. Ta vest pa je malo verjetna.

Car Nikolaj je brzojavil generalu Stösslju sledeče: V mojem in v imenu vse Rusije Vam nalagam, da častitate garniziji, četam, pomorščakom in prebivalcem portarturskim na vspehih, ki so jih dosegli v bojih od 26. 27. in 28. julija. Prepričan sem, da so na vse pripravni ter da bodo vojno slavo naše vojske ohranili neomadeževano. Vsem se najtopleje zahvaljujem. Najvišji blagoslovi njih delovanje in požrivalno hrabrost ter ohrani trdnjavo portartursko pred naklepi sovražnika. — Nikolaj.

Carški ukaz pozivlja pod orožje rezerviste iz 47 okrožij gubernij Poltava, Kursk, Tver, Samara, Saratov, Astrahan, Ufa, Simbirsk, Perm, Petrograd, Novgorod, Pskov, Liolandija, Estlandija, Arhangelsk in Olonec. Razum teh so sklicani pod orožje določeni razredi rezervistov iz po dveh okrožjih gubernij Poltava, Harkov, Kiev, Černigov in iz sedem okrožij gubernij Tver in Nižji Novgorod. Nadalje so poklicani v vojsko rezervni častniki iz vsega carstva.

(Reuterjev biró). Po kitajskih poročilih so Rusi zopet vzeli japonsko pozicijo pri Palungčengu, s katere so Japonci v zadnjem času silno obstreljavali Port Artur in notranje utrdbe. Japonci so se umaknili baje v Šučijen.

(Ruska brz. agentura). Dne 17. t. m. so naše čete zopet zasedle sotesko Datin-dušan ter so pritiskale Japonce nazaj do Tsančana. Sedaj je dokazano, da nimajo Japonci v tem najskrajnejem vojnem okrožju nad 2000 mož. O položaju v drugih delih manjkajo novice. Že štiri dni dežuje, kar ovira na obeh straneh odločilne operacije.

Križarka „Novik“ je dospela v pristanišče v Korsakovsk na otoku Sahalinu, križarka „Diana“ pa v Saigon (glavno mesto francoske Kočinsine).

(Reuterjevo poročilo). Ruski častniki pripovedujejo, da je bil zadnji signal admirala Withefta pred njegovo smrtjo: „Mislite na ukaze carjeve in ne vračajte se v Port Artur“.

Brzojavka namestnika Aleksejeva z dne 17. t. m. se glasi: Predlagam Vasemu veličanstvu poročilo poveljnika vladivostoške eskadre, ki se je 16. t. m. s križarkama „Rosija“ in „Gromoboj“ vrnil v Vladivostok.

Dne 14. t. m. ob pol 5. uri zjutraj sem plul z „Rosijo“, „Gromobojem“ in „Rjurikom“ s polnim parom med Fusanom in otokom Čušim, kar sem opazil 8 milj severno sovražno brodoge, obstoječe iz 4 oklopnih križark tipa „Ivate“. Takoj smo spremenili kurs in pluli proti severovzhodu, da bi dospeli na široko morje. Toda sovražnik nam je zastopil po in nas prisilil k boju, ki se je pričel ob petih zjutraj. Ob istem času je priplulo z juga še več sovražnih križark tipa „Naniva“. Krenili smo s hitrostjo 17 vozlov proti severovzhodu in že smo mislili, da se nam posreči naš manevar, nakar je „Rjurik“ zaostol in signaliziral, da mu krmilo več ne funkcionira. Dal sem mu torej signal, da naj si pomaga s stroji, in sem nadaljeval prvotni svoj kurz. Ker sem opazil, da koncentruje vse japonske križarke svoj ogenj na „Rjurika“, sem se okrenil in ga vzel v zaščito, da bi mu dal priložnost popraviti krmilo. Med tem smo opazili, da ste se Japoncem pridružili še dve novi križarki. Istočasno je „Rjurik“ signaliziral da ne more naprej. Mi smo dali signal „V Vladivostok“ ter odpluli proti severu. „Rjurik“ je nam sledil z največjo hitrostjo. Ob pol 9. uri pa je močno za-

ostal in videli smo, da se je boril z dvema japonskima križarkama, nakar smo ga izgubili iz vida, ker nas je admiral Kamimura s 4 oklepnimi križarkami napretano zasledoval. Nekoliko pred 10. uro je sovražnik odkril najbolj uničujoč ogenj vsem boju, da smo mislili, da se je šele pričel glavni napad. Na naše največje presenečenje pa se je oddajilo sovražno ladjeve od nas, ustavilo ogenj in odplulo proti zapadu.

Boj je trajal pet ur. „Rosija“ ima 11 poškodb pod vojno črto, „Gromoboj“ pa 6. Častnikov je padlo in bilo ranjenih skoro polovica, od moštva pa skoro 25 odstotkov. Vzpričo teh okoliščin je bilo absolutno nemogoče, pričeti znova boj in se vrniti tja, kjer je „Rjurik“, ki se je nahajal najmanj 30 milj bolj proti jugu. —

Po zadnjih poročilih z bojišča se Japoncem pred Port Arturom ne godi nič dobro. V Tokiju so bili tamošnji listi konfiscirani radi neugodnih vesti iz Port Artura. V Mandžuriji pa zdaj strašno dežuje. Reke in potoki prestopajo bregove. Vojaštvo se nahaja na večjih krajih v veliki nevarnosti. Ruska križarka „Novik“ se ni potopila.

Domače in razne novice.

Za „Šolski Dom“ je došlo predsedništva: Za veselo petje dne 17. avgusta tik pod Črno prstjo zbranih Podmelčanov daruje Stržičkar 5 K; Jos. Pavličič, dekan v Št. Petru 4 K; na cesarski slavnosti v Št. Petru dne 18. t. m. nabralo se je 6 K.

Bog plati!

Javni shod „Slov. kat. delavskega društva“. — V nedeljo popoldne ob 5. uri sklicalo je „Slov. kat. delavsko društvo“ javni shod na dvorišču slovenskega „Alojzijevišča“, ki se je ob določeni uritudi vršil. Po pozdravu društvenega predsednika do zbranih zborovalcev, nastopil je kot prvi govornik g. dr. Brecej. Govoril je z zdravniškega stališča o škodljivem vplivu alkohola na človeško zdravje. V poljudnem in jako zanimivem govoru prišel je govornik do sklepa, da alkohol človeškemu zdravju škoduje, ako ga pijemo tudi v najmanjših količinah. Po govornikovem mnenju stori torej najbolje oni, ki se popolnoma vzdržuje uživanja alkoholčnih pijač, bodisi v ti ali oni obliki. Do tega mnenja so prišli tudi drugi najučenejši zdravniki. Ker je pa človeštvo na uživanje alkoholčnih pijač tako navajeno, da ga ne more popolnoma opustiti, svetoval je in priporočal govornik zmernost v omenjenem uživanju. Poleg drugih zanimivosti v tem pogledu navedel je govornik v podkrepljenje svojih trditev tudi to, da na Angleškem zavarovalnice pri zavarovanjih mnogo popusta dovoles onim zavarovancem, ki ne uživajo alkoholčnih pijač, ker so se prepričale, da ljudje, ki ne uživajo alkoholčnih pijač, povprek sedem let dalje živijo, nego ljudje, ki pijejo take pijače. — Za g. dr. Brecejem je govoril g. župnik Kosec tudi o istem predmetu, ki je na podlagi statističnih podatkov dokazal velikansko gmočno in moralno škodo, katero proizvaja uživanje alkoholčnih pijač v človeški dražbi. O tem so se prepričali celo socialni demokratje in tudi protestantje, kajti oboji so začeli v zadnjem času tudi napovedovati boj proti alkoholu. — Tretji govornik je bil g. dr. A. Pavlica. Ta je govoril o veliki važnosti in potrebi slov. sirotišča v Gorici. Odbor, ki se je ustanovil pred kratkim v Gorici z namenom, da ustanovi v našem mestu slovensko sirotišče, obrnil se je do slovenskih županstev naše dežele ter jih prosil, da bi mu naznanila število sirot, katere vsaka občina vzdržuje, ter naznačila tudi stroške, katere prizadevajo sirote posameznim občinam. Na to prošnjo odzvalo se je že več županstev. Iz poročil teh županstev pa je posneti, da imamo v naših občinah nad 200 sirot, ki stanejo občine vsako leto približno 30.000 K. Pri vsem tem pa je za omenjene sirote jako slabo preskrbljeno, posebno glede njihove vzgoje. Temu bi se pa najbolje prišlo v okoliščini, ako bi se take sirote prehranjevale v slovenskem sirotišču, ki naj bi se napravilo v Gorici, kjer bi se veliko lažje skrbelo za njih primerno vzgojo, katera se do sedaj popolnoma zanemarija, tako da so le redki slučajji, v katerih dospajo take sirote do kaj pametnega in poštenega, marveč so po navadi vse svoje življenje same sebi na poti in tudi drugim. Po govornikovem mnenju bilo bi najbolje, ako bi se vse občine zložile ter sezidale v Gorici potrebno poslopje. Več občin vzdržuje svoje sirote celo v italijanskih sirotiščih, kar je tudi v narodnem oziru nam Slovincem na veliko kvar. Govor-

nik je konečno povdarjal, da je dolžnost vsakega pravega človekoljuba in goriskega Slovence podpirati odbor, ki je prevzel tako važno a težavno nalogo, da pridemo z združenimi močmi prej ko prej do svojega cilja. — Konečno je dobil besedo g. cesarski svetnik Fr. Vodopivec, ki je zbranim delavcem priporočal, da v prihodnjem šolskem letu bolj pridno nego se je to godilo v preteklosti pošiljajo svoje otroke v obrtne šole „Šolskega Doma“, ker je dandanes izobrazba rokodelcu neobhodno potrebna, ako hoče tekmovali z drugimi tovariši. Nato se je zaključilo zborovanje.

Pevci zapeli so par lepih slovenskih pesmij in zborovalci so se mirno razšli.

Pravljica o sedmih Švabih, ki so se spravili na jednega zajca ter se vsi prestrašeni spogledovali, ko se je zajec postavil na zadnji nogi, meneč da je to medved, prišla nam ni še nikdar tako živo v spomin, kakor pri govoricu, ki se je med nami širila te dni in po kateri bi bila odpoklicana od vojaških vaj pešpolka št. 47 in 97 ter šla proti Trstu, ker se je baje vlada zbalala pred irredentovskimi demonstracijami. Zgoraj omenjena pravljica, pravimo, bi ne bila nikdar bolje ilustrirana, ako bi bila poleg tega osnovana tudi govoricu, da je v isti namen priplula pred Trst celo še precej močna naša vojna eskadra.

Vojaške poljske pečl. — Na Rojcih so napravili v nedeljo vojaki štiri poljske pečl, v katerih so začeli večeraj pečl kruh za vojaštvo, ki se nahaja zdaj na vajah.

Bolni vojaki. — Od 15. t. m. pa do nedelje prepeležali so v voj. bolnico v Trst 50 vojakov, kateri so na vajah obnemogli zaradi velike vročine. Največ jih je dobilo grižo, druge pa je zadela solčarica. Na maršu od Gorice do Ronk je obnemoglo 9 vojakov.

Vabilo k slovesnemu razvitiu zastave „Kat. delav. društva v Mirnu, katero se vrši dne 28. avgusta na dvorišču gospoda J. Budihne. Spored: 1. Od 2. do 3. ure sprejem društev Ob 3. začetek cerkvene slovesnosti, pri kateri se blagoslovijo društvena zastava (Govoril bode dr. Krek); 3. Ob 1/2 5. uri javni ljudski shod. Glavna govornika dr. Lampe in dr. Krek iz Lubljane). 4. Po shodu velika ljudska veselica s petjem raznih pevskih zborov, šaljivi prizori, deklamacijami itd. Med vsako točko svira godba. Zvečer umeteljni ognji. Vstopnina k shodu in veselici 40 vinarjev. Društva, katera vstopnice skupno kupijo, po 20. vin. Pevski zbori vstopnine prosti. Vstopnice bodo kolekovane z „narodnim kolekom“, toraj naj vsakdo ima še posebej pripravljena 2 vin., da ne bo sitnosti z menjavanjem denarja. Odbor.

Kandidat za dopolnilno deželno zbrsko volitev v goriskem mestu je odvetnik dr. Camillo Egger, ki je bil svoječasno že zastopnik goriskega mesta v deželnem zboru in se je moral umakniti velikemu ital. patrijotu dr. Graziadio Luzzattu, ki je bil kakor se je pozneje dokazalo, res vreden zaupanja ital. goriskih volilcev.

Utonil je v nedeljo ob 2. uri popoldne v Soči bilzu avške postaje, ko se je tam kopal, 20-letni železniški delavec Gregor Mikić doma iz Bresta v Istri.

Utonil je ob isti uri in tudi v nedeljo v Soči pri Solkanu mizarški vajenec Andrej Novič, star 17 let in doma z Brji.

Dež in toča. — Včeraj zjutraj začelo je deževati širom naše dežele. Posebno je padal pa nocoj po noči precej močan dež. Ali kakor nas je razveselil ta tako težko pričakovani dež, nam je to veselje ogrenila vest, katero smo ravnokar slišali, vest namreč, da je padala včeraj zjutraj debela toča po nekaterih kraških in tudi vipavskih občinah. Imenovale so se nam občine Štanjel, Šmarje, Sv. Križ in Gor. Branica. V koliko so bile te in še druge občine po toči poškodovane, se nam ni vedelo povedati.

Izpred sodišča. — Včeraj stalo je pred tuk. okrožnim kot kazenskim sodiščem sedem obtožencev zaradi pretepa, ki se je vršil dne 26. junija t. l. v Plavah med ital. železniškimi delavci in med domačini. Med obtoženci bili so štirje Italijani in trije Slovenci. Toženi so bili radi javnega nasilstva in radi težke telesne poškodbe. Ali sodišče jih je obsodilo le radi prestopka proti telesni varnosti in pa radi lahke telesne poškodbe, in sicer Atilija Regginellija in Ivana Brezgarja na 7 dni zapora, ostale pa na 5 dni zapora.

Letina. — Po sporočilih došlih kmetijskemu ministerstvu se je isto pričelo, da je v naši državi letos zaradi suše na sploh pričakovati slabo letino. Žetev prvega žita se je letos končala dva tedna poprej, kakor je bilo to v na-

vadi druga leta. Pšenice je bilo na sploh malo, le v nekaterih krajih so jo pridelali za srednjo letino. — Rži se ni pridelalo niti za srednjo letino. Še slabše pa je bilo z ovsem. Posebno po zahodnih deželah naše države se je ovses obnesel popolnoma slabo. Turšica, ki je tako lepo kazala, je tudi zaradi suše obnemogla in se je boče malo pridelalo. Tudi krompirja ne bo mnogo. Isto tako bo malo tudi sladkorne repe. Upanje na dobro vinsko letino, posebno v primorskih deželah in v Dalmaciji, zgineva zaradi velike suše od dne do dne vedno bolj. —

Dva požara. — V soboto v jutro ob 3. uri je začelo goreti na Greti v neki kolibi za delavce, ki delajo na gradnji železnice. Prišli so gasilci ter po nekoliko urah pogasili ogenj, ki je pa vpepelil kolibo in neki konjski hlev, ki sta oba lastnina Friderika Mozetiča. Požar je napravil škode za 8000 kron. Obe poslopji sta bili zavarovani proti požaru.

Ob 4. uri in pol zjutraj je začelo goreti v delavnici mizarja Antona Conti, ki se nahaja v ulici Petronio št. 1. Gasilci so tu uspešneje gasili. Vendar je ogenj vničil raznega pohištva in orodja v vrednosti 300 kron.

Družba sv. Mohorja.

S posebnim veseljem naznanjamo, da se je število Slovencev-Mohorjanov nepričakovano znatno pomnožilo, da štejemo letos število udov naše družbe kakor še nobeno leto poprej. Letos namreč smo dospeli do prečasnega števila 84.298 udov družbe sv. Mohorja t. j. 8540 udov več kakor lani, ko je štela družba 76.058 udov, in 4552 udov več kakor predlanskem, ko smo šteli 80.046 udov.

Število po posameznih krajih oziroma škofijah nam kaže sledeči pregled:

1. Goriška nadškofija	9593 (več 1292) udov
2. Krška škofija	6471 („ 266) „
3. Lavantinska škofija	26959 („ 3666) „
4. Ljubljanska škofija	32783 („ 2385) „
5. Tržaško-kop. škofija	4615 („ 567) „
6. Sekovska škofija	557 (manj 3) „
7. Somboteljska škofija	311 (več 5) „
8. Zagrebška škofija	483 („ 60) „
9. Senjska škofija	202 („ 14) „
10. Poreška škofija	113 („ 11) „
11. Djakovska škofija	82 („ 19) „
12. Bosniške škofije	193 (manj 21) „
13. Videmska nadškofija	238 (več 63) „
14. Razni kraji	527 („ 55) „
15. Amerikanci	1273 („ 154) „
16. Afrika in Azija	198 („ 7) „
Skupaj	84598 (več 8540) udov

Veseli ta razkaz nam kaže, da smo na dveh točkah malo nazadovali, namreč v sekovski (graški) škofiji za 3, in v bosniških škofijah za 21 udov.

Povsod drugod pa smo sijajno nazadovovali. Slava Vsemogočnemu ki očitno blagoslovlja naš trud, hvala iskrena vsem poverjenikom, ki zbirajo razstrešena krdela z mnogim trudom k tako častni armadi, priznanje vsem posameznikom, ki množijo s svojim pristopom število Mohorjanov, Slovincem v veselje in čast, nasprotnikom naroda našega v strah in zavist!

Pregled nam kaže, da je najbolj napredovala lavantinska škofija, namreč za 3666 udov, ki je bila prejšnje leto za 2115 udov nazadovala. Nji sledi ljubljanska škofija, ki je napredovala za 2385 udov, dočim je bila prejšnje leto nazadovala za 915 udov. Tudi goriska škofija kaže jako lep napredek 1292, dočim je bila prejšnje leto za 396 udov nazadovala. Lep napredek kaže nadalje tržaško-koperska za 567 in krška škofija za 266 udov. Prav posebno nas mora veseliti napredek v videmski škofiji, kjer imamo 63 udov več, in napredek Amerikancev za 154 udov. Razmerje po drugih škofijah nam kaže gornji pregled.

Med naše ude se bo letos torej razdelilo 507.588, t. j. precej nad pol milijona knjig. Ako prištejemo to število onemu prejšnjih let, vidimo, da je družba sv. Mohorja tekem svoje obstanka razdelila samo udom, imenoma navedenih v vsakoletnih koledarjih, vkup 9,807.628, t. j. malone deset milijono v knjig.

Z razpošiljativjo letošnjih knjig se bo pričelo koncem meseca septembra.

Odbor.

Rojaki!

kupujte narodni kolek!

Loterijske številke.

20. avgusta

Trst 82 66 13 55 39
Line 74 70 37 67 88

Izvrstan okus kave dosežemo s primestanjem
Vydrove žitne kave

POSKUSITE SI! Vzorec dragovoljno.
Potrma 5 kg, pošiljka 4 K. 60 h francoz.

„DOMACI PRIJATELJ“
vsem odličnim kavi, sladkorju, mleku.

Vydrove kofeinske žitne kave. Trst, 1904.

Anton Fon,

klobučar in gostilničar,
Semeniška ulica št. 6,
ima bogato zalogo raznovrstnih
klobukov
ter toči v svoji krčmi
pristna domača vina
in postreže tudi z jako ukusnimi
jedili.

Ivan Bednařik

priporoča svojo
knjigoveznico
v Gorici
ulica Vetturini št. 3.

Št. 2604

Op.

Razglas.

Naznanja se, da

JAVNA DRAŽBA

zastavil II. četrtletja t. j. mesecev
aprila, maja in junija 1904

začne v ponedeljek dne 5. septembra 1904.
ter se b. nadaljevala naslednje četrtke
in ponedeljke.

Od ravnanjstva zastavljalnice
in ž njo združene hranilnice.
V Gorici, 5. avgusta 1904.

Iščem
prodajalko

za c. kr. glavno zalogo tobaka.
A. Casagrande,
v Ajdovščini.

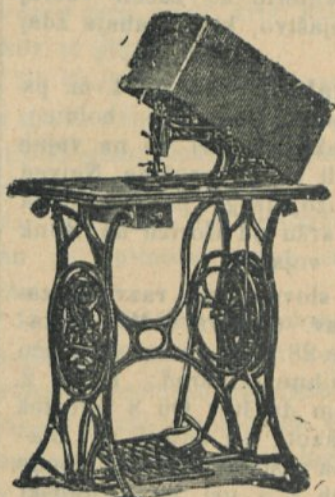
Na stanovanje se sprejmejo

uradniki in dijaki.

Natančneje se poizve pri *Josipu*
Toroš, ulica proti Soškemu mostu hiš.
št. 6.

Fani Drašček,

zaloga šivalnih strojev
Gorica, Stolna ulica hiš. št. 2.

Prodaja
stroje tudi
na teden-
ske ali
mesečne
obroke.
Stroji so
iz prvih
tovarn ter
najboljše,
kakovosti
Priporoča
se slav.
občinstvu

Sodovičar
Fr. Obrdank
(poprej Josip Hrovatin)
priporoča svoje ši-
fone in pokali-
ce po nizki
ceni.

„Narodna tiskarna“ priporoča vizitnice.

Samo enkrat poskusi

naj vsakdo kupiti svoje potrebščine pri tvrdki

J. Zornik, Gorica, Gosposka ulica 7,

in nikdar več ne bode iskal drugod boljšega,
lepšega in kakovosti primerno cenega blaga,
kakor se tu dobi.

Došle so uže zadnje novosti modnega
blaga za

**pomladno in letno sezono v
nedosegljivi izberi**

kakor: krasni okraske za obleke najnovejše
mode, čipke, ovratniki iz čipk, bordure, svile,
pasovi itd. Raznovrstno belo in Jaeger-perilo,
rokavice usnjate in cvrtnate, nogavice, krasne
ovratnice, hlačniki, žepne rute, solnčniki, de-
žniki, moderci, predpasniki, domači čevlji itd.
Zaloga je preskrbljena z vsemi potrebščinami
za g. šivilje in krojače, kakor, igle, cvrtn,
svile, fodre, gumbje, trakove itd. Raznovrstno
blago za vezenje itd.

Ustanovljena

leta 1899.

„Narodna Tiskarna“

v Gorici, ulica Vetturini št. 9.

prevzema vsa v tiskarsko stroko spadajoča
dela in izvršuje v moderni in okusni obliki po
tako nizkih cenah da se ne boji konkurence.

TISKA: „Gorico“, „Primorski list“, diplome,
brošure, cenike, vabila, račune, itd.

Pismena naročila tiskovin se izvršje z obratno pošto;
vsaka druga v najkrajšem času.

Anton Ivanov Pečenko, Gorica

Velika zaloga

pristnih belih in črnih vin
iz lastnih in drugih prisna-
nih vinogradov.

Dostavlja na dom in razpo-
šilja po železnici na vse kraje
avstro-ogerske monarhije vsodih
od 56 l naprej. Na zahtevo
pošilja tudi uzorce.

Cene zmerne. Postrežba poštena in točna.

Zaloga piva

„Delniške družbe združenih
pivovaren Žalec-Laški Trg
in plsenjskega piva „pra-
zdnoj“ iz sloveče češke „Me-
ščanske pivovarne“.

Zaloga ledu, katerega se od-
daja le na debelo od 100 kg. naprej.

Hotel „UNION“ Gorica

Gledališka ulica št. 10

Vsako sredo

KONCERT

cele vojaške godbe v prostornem in lepem
vrtu, ki je električno razsvetljen. Toči se
plzensko in puntigamsko pivo. Kuhinja do-
bra. Domača in tuja vina. — Hotel razpo-
laga čez 30 moderno urejenih sob. Cene
zmerne. Poleg vrta je tudi lepo kegljišče,
ki je po dnevu vedno na razpolago, zvečer
pa v soboto, nedeljo in ponedeljek.

Serafin Joos, lastnik.

Sprejema

hranilne vloge

katere obrestuje po
4 1/2% polumesečno; ne-
vzdignene obrestipripi-
suje konec leta k glav-
nici. Rentni davek pla-
čuje posojilnica sama.

Posojila

udom na osebni kredit po
6% in na vknjižbo po 5 1/2%

„Centralna posojilnica“

registrovana zadruga z omejeno zavezo,

Gorica, ulica Vetturini 9.

C. kr. poštnohranilnični konto N. 851.292.

Sprejema

nove člane

z glavnimi in opravi-
lnimi deleži. Glavni de-
leži po 200 K, opravični
po 2 K. Otvarja članom
tekoče račune, katere
obrestuje po dogovoru.

Uradne ure

vsak dan od 8. ure zjutraj
pa do 1. ure popoldne.